

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 12.6.2006
KOM(2006) 281 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE

**Strategie růstu a zaměstnanosti a reforma evropské politiky soudržnosti
Čtvrtá zpráva o pokroku v oblasti soudržnosti**

{SEK(2006) 726}

OBSAH

1.	Hospodářské A Sociální Rozdíly V Rozšířené Eu.....	3
1.1.	Růst – stále pomalý, ale očekává se zlepšení.....	3
1.2.	Rozdíly.....	4
1.2.1.	HDP – nové členské státy rostou rychleji, konvergence však zůstává dlouhodobým výhledem.....	4
1.2.2.	Zaměstnanost – k dosažení 70% cíle je třeba 24 milionů nových pracovních míst.....	4
1.3.	Trendy v rozdílech.....	4
1.3.1.	Rozdíly mezi cíli ...	4
1.3.2.	... a v rámci jednotlivých cílů.....	5
1.3.3.	Příspěvek výzkumu a vývoje a informačních a komunikačních technologií k udržitelnému růstu.....	6
2.	Aktuální vývoj v politice soudržnosti EU.....	7
2.1.	Plnění rozpočtu v roce 2005 – rekordní výše závazků.....	7
2.2.	Strategické obecné zásady politiky soudržnosti Společenství na období 2007-2013.....	7
2.3.	„Politika soudržnosti a města: přínos měst k růstu a zaměstnanosti v regionech“.....	8
2.4.	Politika soudržnosti v jádru strategie růstu a zaměstnanosti.....	8
2.5.	Zdroje: přehled závěrů ze zasedání Evropské rady v prosinci 2005.....	9
2.6.	Inovace v nových programech politiky soudržnosti.....	10
2.6.1.	JASPERS.....	10
2.6.2.	JEREMIE.....	10
2.6.3.	JESSICA.....	11
2.6.4.	Modernizace veřejných služeb.....	11
2.7.	Strategické směry pro rozvoj venkova a Evropský rybářský fond.....	11

SDĚLENÍ KOMISE

Strategie růstu a zaměstnanosti a reforma evropské politiky soudržnosti Čtvrtá zpráva o pokroku v oblasti soudržnosti

Úvod

Pokud jde o rozvoj politiky soudržnosti EU, bylo období od zveřejnění třetí zprávy o pokroku na jaře 2005 důležité zejména ze tří důvodů. Za prvé se po historickém rozšíření v květnu 2004 zvýšilo v roce 2005 tempo zavádění programů soudržnosti v nových členských zemích a nyní máme výsledky za první celý rok jejich provádění. Za druhé došlo k významnému pokroku při přípravě programového období na roky 2007-2013. Zejména interinstitucionální dohoda o finančním výhledu na období 2007-2013 podepsaná dne 17. května Parlamentem, Radou a Komisí poskytla členským státům a regionům v celé EU základ pro to, aby výrazně pokročily vpřed s přípravou nových programů. Kromě toho Komise přijala několik klíčových dokumentů, které připravily půdu pro tuto práci (včetně návrhu strategických obecných zásad Společenství pro soudržnost, návrhu strategických směrů Společenství pro rozvoj venkova a pokynů ke státní regionální podpoře na období 2007-2013). Za třetí přířkla hlavní politická rozhodnutí učiněná na nejvyšší úrovni v roce 2005 politice soudržnosti ústřední místo v rámci agendy růstu a zaměstnanosti Unie („lisabonská strategie“).

Čtvrtá zpráva o pokroku se věnuje těmto otázkám. Nejprve nastiňuje situaci v členských zemích a regionech, přičemž zmiňuje nové trendy a uvádí zaznamenané rozdíly. Potom následuje přehled hlavních událostí v rámci dané oblasti politiky, včetně přijetí dohody týkající se zdrojů pro politiku soudržnosti v rámci finančního výhledu na období 2007-2013.

1. HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ ROZDÍLY V ROZŠÍŘENÉ EU

Tato část se krátce zabývá sociálními a hospodářskými trendy, jakož i zaznamenanými rozdíly. Předkládá nové důkazy o klíčových faktorech rozdílů v HDP, v mírách růstu a v zaměstnanosti, zejména ve vztahu k objemu investic do výzkumu a vývoje a informační společnosti.

1.1. Růst – stále pomalý, ale očekává se zlepšení

Hospodářství Unie se v kontextu historického vývoje vyznačovalo v roce 2005 pokračujícím nízkým růstem. V období let 2000 až 2004 dosahoval růst HDP ve 25 členských státech EU v průměru o něco více než 1,5 % za rok. Mezi jednotlivými státy EU však existují podstatné rozdíly. Nejlepších výsledků dosahují především nejméně prosperující členské státy, konkrétně baltské státy a Slovensko, ale rovněž Řecko a Irsko, jakož i přistupující země Rumunsko a Bulharsko. Nejnižší míra růstu byla zjištěna v několika relativně prosperujících členských státech, včetně Německa, Dánska, Itálie, Nizozemska a Portugalska, jakož i na Maltě, kde všechny tyto země vykázaly růst méně než 1 % za rok.

V období 2005 až 2007 očekávají prognózy Evropské komise v celé EU zrychlení růstu na více než 2 %. Předpokládá se, že v 16 z 25 členských států, jakož i v Rumunsku a Bulharsku, překročí míra růstu 3 % za rok. V Německu, Itálii, Francii, Belgii, Nizozemsku, Rakousku,

Dánsku, Portugalsku a na Maltě však dle odhadů zřejmě výrazněji, zda-li vůbec, nepřekročí hranici 2 %. Tyto země tvoří více než polovinu obyvatelstva zemí EU-27.

1.2. Rozdíly

1.2.1. HDP – nové členské státy rostou rychleji, konvergence však zůstává dlouhodobým výhledem

Relativně rychlý růst ve třinácti zemích, jež jsou největším příjemcem prostředků v rámci politiky soudržnosti, ve srovnání s většinou zemí EU-15 (3,6 % ročně oproti průměru zemí EU-15, který činí 2,2 % ročně, měřeno v období 1995-2005) naznačuje, že došlo ke konvergenci příjmů. Výše příjmového rozdílu však napovídá, že bude trvat mnoho let, než daná skupina jako celek dosáhne zásadnějšího zmírnění stávajících rozdílů. Některé z nových členských států nicméně již dosáhly úrovně nejméně bohatých zemí EU-15 a podobně se i úroveň příjmů na osobu ve Španělsku průběžně přibližují úrovním v Itálii a Německu.

1.2.2. Zaměstnanost – k dosažení 70% cíle je třeba 24 milionů nových pracovních míst

V roce 2004 vzrostla zaměstnanost v EU o 0,6 %. Průměrná celková míra zaměstnanosti¹ se zvýšila o 0,4 procentního bodu na 63,3 % (64,7 % v EU-15 a 56,0 % v EU-10). EU stále nedosahuje lisabonského cíle ohledně míry zaměstnanosti ve výši 70 %, jehož má být dosaženo do roku 2010, a to navzdory skutečnosti, že došlo k relativně vysoké míře růstu zaměstnanosti. V období let 1998 až 2004 se ve 25 zemích EU vytvořilo téměř 10 milionů nových pracovních míst (o něco méně ve 27 zemích EU, vzhledem k podstatným ztrátám pracovních míst v Rumunsku). O něco více než polovina této míry růstu pracovních míst spadá do období let 1998-2000, zatímco mezi rokem 2000 a 2004 bylo vytvořeno 4,5 milionu pracovních míst. V posledních letech jsme rovněž zaznamenali slabnoucí trend v důsledku ztráty pracovních míst v Polsku, Německu a Rumunsku, který od roku 2000 negativně ovlivňuje výkonnost EU-27. V těchto třech zemích se v období 2000-2004 snížila celková zaměstnanost o téměř 1,5 milionu pracovních míst.

Aby bylo možné dosáhnout cíle 70% zaměstnanosti, bylo by ve 27 zemích EU zapotřebí 24 milionů nových pracovních míst, což oproti současným mírám zaměstnanosti odpovídá zvýšení o téměř 12 %. Pro nové členské státy plus Rumunsko a Bulharsko tvoří celkový potřebný nárůst, vzhledem k přetrvávající nízké míře zaměstnanosti ve většině velkých zemí, zejména v Polsku a Bulharsku, téměř 25 % současné míry zaměstnanosti.

1.3. Trendy v rozdílech

Následující část analyzuje situaci a trendy v různých skupinách a regionech, na něž se má politika soudržnosti v období 2007-2013, ponechaná v dohodě mezi členskými státy a Evropskou radou z prosince 2005, v souladu s návrhy Komise z července 2004 zaměřit.

1.3.1. Rozdíly mezi cíli ...

Nový cíl konvergence na období 2007-2013 (regiony, kde HDP na obyvatele nedosahuje 75 % průměru EU, 2000-2002) se týká 100 regionů, včetně 16 regionů, kterým byl udělen

---

¹ Jako procento obyvatelstva ve věkové skupině 15-64 let.

status „*phasing-out*“ (česky postupné vyřazení)² – které představují pouze něco málo přes 35 % obyvatelstva EU-27. Nový cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti (RCE) se v zásadě týká zbytku Unie neboli 155 regionů s 61 % obyvatelstva EU-27, zatímco dalších 13 regionů má status „*phasing-in*“ (česky postupné zavádění)³ (téměř 4 % obyvatelstva).

Regiony, na něž se vztahuje cíl konvergence (včetně regionů se statusem *phasing-out*), se vyznačují nízkým HDP, nízkou mírou zaměstnanosti a vysokou nezaměstnaností. Jejich celkový podíl na HDP EU-27 činil v roce 2002 pouze 12,5 % ve srovnání s 35% podílem obyvatelstva. Ačkoli současný průměrný růst v těchto regionech přesahuje průměr EU, je tato míra obecně nedostatečná, aby bylo možné v blízké budoucnosti dosáhnout průměr v EU ve smyslu úrovně HDP na osobu.

Regiony, na něž se vztahuje cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, mají společně poměrně vysokou úroveň HDP, růst je však v mnoha regionech slabý a míra zaměstnanosti ve většině z nich nedosahuje 70% cíle. Podobně je zde i relativně nízká míra nezaměstnanosti, ale celkově stále dosahuje téměř 7 %. Míra růstu je lepší v regionech se statusem *phasing-in*, což odráží úspěšný posun z jejich současné situace, pokud jde o status v rámci prioritního cíle 1. Výše HDP a míra zaměstnanosti nicméně stále zaostávají za úrovní v ostatních regionech, na něž se vztahuje cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, a mají i vyšší nezaměstnanost. Tyto průměry naznačují, že v celé EU nadále trvá skutečná potřeba dalších investic, aby se růstový potenciál zvýšil v souladu s lisabonskými cíli.

1.3.2. ...a v rámci jednotlivých cílů

V rámci EU existují mezi jednotlivými regiony obrovské rozdíly v míře růstu. V regionech, na něž se vztahuje cíl konvergence, například v období 1995 až 2002 činil růst v průměru 2,6 % za rok, přičemž u 16 těchto regionů to bylo méně než 1 % a u 15 jiných regionů růst překročil 5 %.

Výše HDP rovněž vypovídají o značně odlišné regionální situaci v rámci každého cíle. V rámci cíle konvergence existuje několik regionů, kde byl HDP na obyvatele (vyjádřeno paritou kupní síly) v roce 2002 nižší než 25 % průměru EU. Všechny se nacházejí v Rumunsku a Bulharsku (v těchto dvou zemích se nyní nachází 12 z nejméně prosperujících regionů). Rovněž se zde nachází devět regionů se statusem *phasing-out*, kde HDP na obyvatele překračuje 80 % průměru EU-25. V rámci cíle regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti (včetně regionů se statusem *phasing-in*) vykazuje 8 regionů HDP na obyvatele pod úrovní 85 % hodnoty v EU-25, zatímco v 7 jiných činí tato hodnota více než 150 %.

Míra zaměstnanosti v regionech zahrnutých do cíle regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti je o 10 procentních bodů vyšší než v regionech, na něž se vztahuje cíl konvergence. V rámci každého cíle lze zjistit značné rozdíly v míře zaměstnanosti mezi regiony. V regionech, na něž se vztahuje cíl konvergence, žije přes 25 milionů osob v regionech s vysokou zaměstnaností, zatímco dalších 27 milionů žije v regionech s nízkou zaměstnaností. Rozdíl v míře zaměstnanosti mezi regiony s vysokou a nízkou mírou zaměstnanosti tedy činí více než 10 procentních bodů. Celkově byl v rámci cíle konvergence

---

² Regiony, kde by HDP na obyvatele bylo pod 75 % průměru EU-15 (tak zvaný statistický účinek rozšíření).

³ Regiony nyní způsobilé pro cíl 1, které nespĺňují kritéria cíle konvergence, a to ani když není zohledněn statistický účinek rozšíření.

cíl 70% míry zaměstnanosti dosažen pouze ve dvou regionech, a to v Cornwallu ve Spojeném království a v oblasti Centro v Portugalsku.

V regionech, na něž se vztahuje cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, je průměrná míra zaměstnanosti vyšší, a to na úrovni 66,7 %, ale i v tomto případě se míra zaměstnanosti mezi regiony s vysokou či nízkou zaměstnaností až o 10 procentních bodů liší. Cíl 70% míry zaměstnanosti byl splněn ve 49 regionech, na něž se vztahuje cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti.

Od zveřejnění třetí zprávy o pokroku v oblasti soudržnosti⁴ se míra regionálních rozdílů celkově vzato změnila jen málo. Není to žádným překvapením, protože hlavní makroekonomické ukazatele se v tak krátkém časovém období málokdy zásadně změny. Údaje za EU-27 (na rozdíl od údajů pro EU-25, které byly použity ve třetí zprávě o pokroku) ukazují, že v roce 2002 tvořilo 10 % obyvatelstva EU-27 žijícího v nejvíce prosperujících regionech více než 19 % celkového HDP EU-27 ve srovnání s pouze 1,5 % za 10 % obyvatelstva žijícího v nejméně bohatých regionech. Jestliže se posuzuje HDP v paritě kupní síly, představuje 10 % nejbohatších v tomto smyslu jen něco přes 15 % HDP, zatímco podíl nejméně bohatých 10 % tvoří přes 3 % HDP. Podle parity kupní síly je poměr mezi horními a spodními 10 % v otázce HDP 5:1. Úprava parity kupní síly je důležitá. Poměr (v eurech) neupravený pro poměrné ceny činí 12,5:1.

1.3.3. Příspěvek výzkumu a vývoje a informačních a komunikačních technologií k udržitelnému růstu

Výzkum a vývoj je jedním z klíčových faktorů při stanovení inovační kapacity regionu. Ačkoli ne každý region může mít z hlediska výzkumu a vývoje významnou kapacitu, vyvolává koncentrace vysokých výdajů na výzkum a vývoj v dosti omezeném počtu regionů EU znepokojení. Odhady výdajů na výzkum a vývoj podle regionů⁵ naznačují, že v 35 regionech překračuje intenzita výzkumu a vývoje lisabonský cíl ve smyslu celoevropského průměru ve výši 3 % HDP. Těchto 35 regionů tvoří 46 % celkových výdajů na výzkum a vývoj v EU-27, což představuje dvojnásobek jejich podílu na HDP. Konkrétněji, v oblasti Braunschweig (DE) tvoří výdaje na výzkum a vývoj 7 % HDP, přičemž v jiných 12 regionech překračují 4 %.

Koncentrace činnosti v této oblasti nevyhnutelně znamená, že v mnoha regionech nejsou na výzkum a vývoj věnovány prakticky žádné prostředky – v 47 regionech nedosahují výdaje na výzkum a vývoj 0,5 % HDP. Dohromady tvoří těchto 47 regionů přibližně 0,5 % celkových výdajů na výzkum a vývoj v EU-27 (jejich podíl na HDP činí 3,5 %).

Přístup k informačním a komunikačním technologiím se rovněž považuje za důležitý stimul k rozvoji znalostní ekonomiky. V EU jako celku měla v roce 2005 téměř polovina domácností přístup na internet. Srovnání údajů však ukazuje, že mezi členskými státy existují značné rozdíly. V Nizozemsku, Dánsku a Švédsku překračuje míra penetrace 70 %, zatímco v Litvě, České republice, Maďarsku, na Slovensku a v Řecku dosahuje přibližně 20 %. Obecně je míra penetrace mnohem nižší v nových členských zemích, s výjimkou Slovinska (48 %) a Lotyšska (42 %).

---

⁴ KOM(2005) 192 ze dne 17.5.2005

⁵ Existují určité problémy s měřením těchto údajů, proto se pro Švédsko, Belgie a Irsko použily vnitrostátní údaje a pro Spojené království úroveň 1 NUTS. Pro Maltu žádné údaje neexistují.

V současných regionech cíle 1 má pouze přibližně jedna třetina všech domácností přístup na internet. U těchto regionů je přístup na internet nižší ve srovnání s jinými regiony ve stejném členském státě. Rozdíl je patrný zejména ve Španělsku, Belgii a Itálii. Rozdíly jsou však výraznější mezi členskými státy než v jejich rámci – v regionech cíle 1 ve Švédsku, ve Spojeném království nebo v Německu je přístup k internetu větší než u domácností EU jako celku, a o dost vyšší než například v italských regionech, které do cíle 1 nespádají. V používání vysokorychlostního internetu přetrvává územní rozdíl. Míra pokrytí činí v daném případě v městských domácnostech EU-15 90 %, u venkovského obyvatelstva 60 %.

2. AKTUÁLNÍ VÝVOJ V POLITICE SOUDRŽNOSTI EU

2.1. Plnění rozpočtu v roce 2005 – rekordní výše závazků

V roce 2005 bylo v rámci ERDF, Fondu soudržnosti a předvstupního fondu určeného kandidátským zemím (ISPA) vydáno 27,1 miliard EUR, přičemž závazky pro ESF činily v celkové výši 11,2 miliard EUR. Jedná se o největší částky, jaké kdy byly v jednom roce na politiku soudržnosti vyčleněny. Celkově bylo v roce 2005 vyplaceno 16,9 miliard EUR v rámci ERDF a 3 miliardy EUR v rámci Fondu soudržnosti a ISPA. U ESF činily platby dalších 11,2 miliard EUR.

U čtyř strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a ISPA dohromady činily platby uskutečněné v roce 2005 více než 33 miliard EUR. Pokud jde o plnění programů v počátečním období programování po přistoupení, nacházejí se nové členské státy v přibližně podobné situaci, jako staré členské státy v počáteční fázi programového období 2000-2006.

2.2. Strategické obecné zásady politiky soudržnosti Společenství na období 2007-2013

Jako první krok při zahájení diskuse o prioritách nové generace programů politiky soudržnosti zveřejnila Komise dne 6. července 2005 návrh dokumentu s názvem „Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti: Strategické obecné zásady Společenství, 2007-2013“⁶.

Návrh obecných zásad stanoví rámec pro nové programy, které mají být podporovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF) a Fondu soudržnosti. Klíčovou zkouškou pro programy politiky soudržnosti v budoucnu bude jejich přínos pro růst a zaměstnanost v souladu s obnovenou lisabonskou agendou. Návrh obecných zásad zohledňuje úlohu politiky soudržnosti jako hlavního nástroje na úrovni EU při naplňování ambicí EU stát se a) přitažlivějším místem pro investice a práci; b) oblastí vysokého růstu, konkurenceschopnosti a inovací; c) místem plné zaměstnanosti a vyšší produktivity s více a lepšími pracovními místy.

Po přijetí návrhu obecných zásad zahájila Komise v červenci 2005 veřejnou konzultaci, aby shromáždila názory na priority nové generace programů politiky soudržnosti. Výsledky konzultace pomohou utvořit konečnou podobu obecných zásad, jež Komise sdělí Radě poté, co budou v roce 2006 přijata nová nařízení, rovněž s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu, jakož i stanoviska Výboru regionů a Hospodářského a sociálního výboru.

---

⁶ KOM(2005) 299 ze dne 5.7.2005.

2.3. „Politika soudržnosti a města: přínos měst k růstu a zaměstnanosti v regionech“

Jako doplněk Strategických obecných zásad pro soudržnost na období 2007-2013 Komise v roce 2006 představí sdělení týkající se hlavní oblasti přínosu městských oblastí k růstu a zaměstnanosti v regionech. Tento dokument bude sloužit členským státům a regionům jako reference při sestavování jejich vnitrostátních strategických referenčních rámců pro politiku soudržnosti a z nich vycházejících operačních programů. Dne 23. listopadu 2005 byl zveřejněn pracovní dokument zaměstnanců Komise o přínosu městských oblastí k růstu a zaměstnanosti (viz tabulka 4 v příloze).

Ačkoli si uvědomujeme, že mnoho otázek spadá do kompetence vnitrostátních nebo regionálních orgánů, mnohé mohou udělat i města, zejména tehdy, je-li jejich schopnost jednat posílena evropskými programy. Pokud jde o prioritní oblasti, kde je možné jednat na úrovni měst, zahrnují obecné zásady například zlepšení atraktivity nebo „investiční připravenost“, podporu podnikání, zaměstnatelnost a růst znalostní ekonomiky, rozvoj obcí a snižování rozdílů mezi sousedy a sociálními skupinami, zlepšování místní bezpečnosti a předcházení trestné činnosti. Města soustředí nejen příležitosti, ale i výzvy, a je třeba brát v úvahu specifické problémy, jimž městské oblasti čelí. Důležitý je také rozvoj účinného partnerství, které do řešení těchto výzev zapojí zúčastněné strany na všech úrovních.

2.4. Politika soudržnosti v jádru strategie růstu a zaměstnanosti

Znovuzahájením lisabonské strategie byla politika soudržnosti uznána prvořadým nástrojem na úrovni Společenství, který přispěje k provádění strategie růstu a zaměstnanosti, a to nejenom proto, že představuje jednu třetinu rozpočtu Společenství, ale rovněž proto, že strategie navrhované na místní a regionální úrovni musí tvořit nedílnou součást úsilí na podporu růstu a zaměstnanosti. Úloha malých a středních podniků, nutnost pokrýt potřebu odborných schopností na místní úrovni, význam uskupení a potřeba místních středisek inovace jsou takové povahy, že je v mnoha případech zapotřebí vytvářet strategie od nejnižších úrovní, tj. na regionální a místní úrovni. To se týká nejen hospodářské agendy, ale i širšího úsilí zapojit občany, kteří prostřednictvím partnerství a víceúrovňových správních opatření, v jejichž rámci je politika soudržnosti řízena, mají možnost se na strategii růstu a zaměstnanosti Unie přímo podílet.

Tento přístup je založen jak na prioritách obsažených v návrhu Strategických obecných zásad Společenství, 2007-2013, tak i na návrhu, že by kvantitativní výdajové cíle pro příští generaci programů politiky soudržnosti měly být stanoveny tak, aby byl určitý procentní podíl těchto prostředků vyhrazen na účely jasně související se strategií růstu a zaměstnanosti („účelové vyčlenění“). Podle závěrů Evropské rady z prosince 2005 dá 15 členských států před novým rozšířením jasný impuls tím, že stanoví pro takové účelové vyčlenění prostředků ambiciózní cíle (pro cíl konvergence je to rovných 60 % celkových výdajů, pro cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti 75 % celkových výdajů). Nové členské státy se mohou dobrovolně rozhodnout, zda tyto cíle přijmou či nikoli. Předlohy nařízení nicméně vyžadují, aby se dosažené výsledky týkající se cílů účelového vyčlenění prostředků oznamovaly.

Jako součást nového správního cyklu strategie růstu a zaměstnanosti předložily členské státy na podzim 2005 své národní programy reforem. Tyto národní strategie vzápětí vyhodnotila Komise v rámci výroční zprávy o pokroku přijaté v lednu 2006⁷.

---

⁷ KOM(2006) 30 ze dne 25.1.2006.

Výroční zpráva o pokroku uvedla v souvislosti s politikou soudržnosti několik doporučení. Za prvé doporučila, aby členské státy zajistily, aby výdaje Společenství na rozvoj soudržnosti a venkova byly zaměřeny obecně na podporu lisabonské strategie. Jinými slovy, programy politiky soudržnosti by měly poskytnout přímo podporovat národní programy reforem. Výroční zpráva o pokroku zejména doporučila, aby v souvislosti s novými programy politiky soudržnosti byly členské státy podporovány k tomu, aby zdroje politiky soudržnosti účelově vyčlenily na opatření zaměřená na plnění lisabonských cílů, jak již bylo odsouhlaseno pro státy EU-15 na zasedání Evropské rady v prosinci 2005.

Za druhé výroční zpráva o pokroku zdůraznila, že v období 2007-2013 bude zapotřebí většího úsilí na vývoj mechanismů koordinace mezi těmi, kdo jsou odpovědní za národní programy reforem, a těmi, kdo připravují programy politiky soudržnosti. Těchto vazeb bude zapotřebí poměrně rychle, neboť příprava těchto programů se od přijetí národních strategických referenčních rámců zintenzivňuje. Za třetí výroční zpráva o pokroku zdůraznila, že by členské státy měly brát v úvahu makroekonomický dopad převodů ze zdrojů politiky soudržnosti. Kromě toho doporučila také to, aby nová generace programů politiky soudržnosti odrážela priority obsažené v národních programech reforem a čtyři prioritní akce⁸.

Jarní zasedání Evropské rady v roce 2006 potvrdilo mnohá doporučení výroční zprávy o pokroku a došlo k závěru, že by členské státy měly při sestavování svých vnitrostátních strategických referenčních rámců zohlednit priority svých národních programů reforem.

2.5. Zdroje: přehled závěrů ze zasedání Evropské rady v prosinci 2005

Závěry Evropské rady ze zasedání v prosinci 2005 a přijetí interinstitucionální dohody dne 17. května 2006 připravily půdu EP a Radě pro dosažení dohody o finančním rámci pro rozpočet Společenství na období 2007-2013, které je hlavním krokem směrem k přípravě nové generace programů politiky soudržnosti. Výsledný rozpočet politiky soudržnosti na období 2007-2013 by činil 308 miliard EUR, což se rovná 0,37 % HND EU-27. To představuje snížení o přibližně 10 % ve srovnání s návrhem Komise, přičemž nejvíce dotčeny jsou cíl evropské územní spolupráce a cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti (bez přechodného režimu „*phasing-in*“), kterých se týká snížení přibližně o -50 % a -20 %. To vyžaduje ještě větší snahu o koncentraci s cílem zajistit efektivní a účinné využití zdrojů Společenství.

Nové členské státy by na politiku soudržnosti obdržely 51,3 % celkových zdrojů. V ročních průměrech to v absolutním vyjádření odpovídá zvýšení o přibližně 165 % dostupných finančních zdrojů ve srovnání s obdobím 2004-2006 (meziročně). Pokud jde o maximální převod do vnitrostátních rozpočtů (stanovení stropu), průměrné převody ve prospěch nových členských států by představovaly přibližně 3,5 % jejich HDP ve srovnání se 3,8 % v návrhu Komise.

Závěry Evropské rady z prosince 2005, potvrzené politickou dohodou o návrzích právních předpisů dosaženou v květnu 2006, rovněž přispěly k urychlení přípravy nových regulačních předpisů, zejména tím, že vyjasnily postoj Rady k řadě otázek, jako je například způsobilost nevratné DPH, výdaje na bydlení, maximální sazby spolufinancování a základ pro výpočet těchto sazeb, jakož i uplatňování pravidla automatického zrušení závazku (N+2). Celkově se

---

⁸ 1) Investovat více do znalostí a inovací; 2) uvolnit podnikatelský potenciál, zejména malých a středních podniků; 3) reagovat na globalizaci a stárnutí; a 4) směřovat k účinné a integrované energetické politice EU.

členské státy při přidělování, správě a kontrole zdrojů Společenství snažily dosáhnout maximální flexibility. Bude nezbytné přijmout nová ustanovení a zároveň zajistit finanční disciplínu a tematickou, finanční a geografickou koncentraci, které obhájí Komise.

2.6. Inovace v nových programech politiky soudržnosti

Během loňského roku vytvářela Komise nové nástroje, které mají členským státům a regionům pomoci zlepšit kvalitu projektů. Zároveň bylo zvýšením pákového efektu politiky soudržnosti dosaženo lepší efektivity finančních zdrojů Společenství. U nových programů byly v dané souvislosti vytvořeny zvláštní iniciativy na podporu finančního inženýrství pro nové podniky a mikropodniky, které budou kombinovat technickou pomoc a granty s negrantovými nástroji, jako jsou půjčky, vlastní jmění, rizikový kapitál nebo záruky. Tyto akce se uskuteční prostřednictvím posílené spolupráce, jak byla odsouhlasena mezi Komisí, skupinou Evropské investiční banky a dalšími mezinárodními finančními institucemi finančního inženýrství na základě memorand o porozumění podepsaných dne 30. května 2006. Přidaná hodnota spolupráce v této oblasti zahrnuje poskytování dalších půjček pro vytváření a rozvoj podniků v regionech EU; přispívání odbornými finančními a manažerskými znalostmi od specializovaných institucí jako např. od skupiny EIB a dalších mezinárodních finančních institucí a finančního odvětví obecně; vytváření silných pobídek pro úspěšné provádění ze strany příjemců kombinováním grantů a půjček; a zajištění dlouhodobé udržitelnosti na základě revolvingové povahy grantového příspěvku na akce finančního inženýrství.

2.6.1. JASPERS

JASPERS, „Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech“, je nové partnerství technické pomoci mezi Komisí, Evropskou investiční bankou a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj. Bude k dispozici členským státům za účelem pomoci s přípravou velkých projektů, které budou podporovány Fondem soudržnosti a ERDF. Tato pomoc zohlední bohaté zkušenosti EIB a EBRD při přípravě velkých projektů, zejména v odvětví dopravy a životního prostředí. Společné úsilí uvedených tří institucí se zaměří na podporu úspěšného provádění politiky soudržnosti v programovém období 2007-2013, a to značným navýšením zdrojů dostupných pro přípravu projektů.

Hlavním cílem JASPERS je pomoci členským státům při plnění komplexního úkolu ve smyslu přípravy kvalitních projektů tak, aby je útvary Komise mohly rychleji schvalovat pro získání podpory EU. Tato pomoc bude zahrnovat i podporu tvorby projektů na základě partnerských dohod veřejného a soukromého sektoru. JASPERS bude poskytovat komplexní pomoc ve všech fázích projektového cyklu, od počátečního vymezení projektu až po rozhodnutí Komise o poskytnutí pomoci.

2.6.2. JEREMIE

Za účelem zlepšení přístupu k financování rozvoje podnikání vznikla v partnerské spolupráci s Evropským investičním fondem (EIF) nová iniciativa. Iniciativa Společné evropské zdroje pro mikropodniky až střední podniky (JEREMIE) zahájila činnost v roce 2006, a to zjišťováním nedostatků při poskytování produktů finančního inženýrství v členských státech a regionech (jako jsou například rizikové investiční fondy, úvěry a záruky).

Tato práce připraví půdu pro druhou fázi, ve které bude EIF nebo podobná finanční instituce pomáhat orgánům odpovědným za programy soudržnosti odstraňovat zjištěné nedostatky. Tato podpora se uskuteční prostřednictvím odborného řízení zdrojů, které byly v rámci programu vyhrazeny na usnadnění přístupu k prostředkům financování, jakož i prostřednictvím přilákání a akreditace finančních zprostředkovatelů, kteří budou prostředky na rozvoj podnikání dále předávat. Úspěšná realizace iniciativy JEREMIE bude však vyžadovat plnou podporu a spolupráci orgánů v členských státech a regionech.

2.6.3. *JESSICA*

Byla zahájena práce na iniciativě JESSICA (Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí), která je rámcem posílené spolupráce mezi Komisí a EIB, CEB (Rozvojová banka Rady Evropy) a ostatními mezinárodními finančními institucemi v oblasti finančního inženýrství pro udržitelný rozvoj měst. Jejím cílem je poskytnout orgánům hotové řešení komplexního úkolu ve smyslu financování projektů na obnovu a rozvoj měst prostřednictvím využití revolvingových fondů.

Iniciativa JESSICA se zavádí v rámci partnerství mezi Komisí, Evropskou investiční bankou a Rozvojovou bankou Rady Evropy.

2.6.4. *Modernizace veřejných služeb*

Předloha nařízení o ESF na nové programové období obsahuje v rámci cíle konvergence novou specifickou prioritu zaměřenou na posílení institucionální kapacity a účinnosti veřejných správ a veřejných služeb na vnitrostátní, regionální a místní úrovni. Důraz na tuto prioritu požadují i Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost, 2007-2013.

Hlavním cílem dané priority je podpora reformy veřejných správ a veřejných služeb v souladu s cíli Evropské strategie zaměstnanosti, zlepšení kvality a produktivity práce a v této souvislosti rovněž zlepšení účinnosti a produktivity veřejných správ.

Podpora poskytnutá v rámci této nové priority by měla umožnit veřejným správám a veřejným službám stát se hnací silou konkurenceschopnosti, rozvoje a růstu členských států a regionů. Realizace této nové priority by měla podpořit celkovou reformu nebo modernizaci příslušných veřejných správ a veřejných služeb stanovením těch oblastí, kde jsou zásahy nejpotřebnější a mají nejvyšší přidanou hodnotu.

2.7. **Strategické směry pro rozvoj venkova a Evropský rybářský fond**

V září 2005 Rada přijala nové nařízení o rozvoji venkova⁹. Na období 2007-2013 bude mít politika EU pro rozvoj venkova tři hlavní cíle: zlepšení konkurenceschopnosti evropského zemědělství a lesnictví prostřednictvím podpory restrukturalizace, rozvoje a inovací; zlepšení životního prostředí a krajiny prostřednictvím podpory hospodaření s půdou; a zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a podporu diverzifikace hospodářské činnosti. Politika EU pro rozvoj venkova již nebude součástí strukturálních fondů, ale obě politiky budou spolupracovat v rámci podpory hospodářské diverzifikace venkovských oblastí. Tuto novou politiku rozvoje venkova bude financovat jediný fond, a to Evropský zemědělský fond pro

---

⁹ Nařízení Rady č.1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

rozvoj venkova (EZFRV), který bude dle dohody Rady o finančním výhledu z prosince 2005 v období 2007-2013 disponovat celkovými finančními prostředky ve výši 69,75 miliard EUR¹⁰.

Strategické směry Společenství pro rozvoj venkova byly přijaty rozhodnutím Rady v únoru 2006. Určují oblasti klíčové pro naplňování priorit EU, a to zejména ve vztahu k gøteborským cílům udržitelnosti a obnovené lisabonské strategii pro růst a zaměstnanost.

Politika soudržnosti již nyní přispívá k rozvoji venkova svými činnostmi ve venkovských oblastech. Během období 2000-2006 byla na opatření, která se týkají zejména zemědělství, lesnictví a podpory přizpůsobení a rozvoje venkovských oblastí, z prostředků EZFRV přidělena částka vyšší než 2 miliardy EUR, která doplňuje zdroje věnované na jiné aspekty produktivního prostředí a investice do základní infrastruktury ve venkovských oblastech. V období 2007-2013 bude politika soudržnosti prostřednictvím EZFRV i nadále podporovat diverzifikaci venkovských ekonomik.

Klíčovým bodem jak ve vnitrostátních strategických plánech, tak i v programech rozvoje venkova, bude zajistit doplňkovost a součinnost s vnitrostátními strategickými referenčními rámci a programy strukturálních fondů tak, aby bylo možné reagovat na potřeby venkovských oblastí v EU tvorbou pracovních příležitostí a diverzifikací hospodářských činností. Komise vyzývá členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost úloze venkovských oblastí při naplňování lisabonských cílů a objevovaly příležitosti k využití místních potenciálů.

V červenci 2004 přijala Komise předlohu nařízení o Evropském rybářském fondu (ERF). V souladu s dohodou o finančním výhledu z prosince 2005 bude celkový rozpočet ERF na období 2007-2013 činit 3,849 milionů EUR.

Strategické směry Společenství pro ERF, které byly uvedeny v původním návrhu, byly jakožto hlavní zásady zahrnuty do nařízení o ERF. Tyto hlavní zásady zohledňují priority EU, zejména lisabonskou strategii pro růst a zaměstnanost.

---

¹⁰ Před odlišením od zemědělských přímých plateb.